

בשנר

ידיעות קיבוץ הזורע - י"ב באלול התשע"ט - 12.09.2019

נכנסת לפריים - ריאיון עם ראומה ריילינגר
אילת ראטס | עמוד 7

ענייני השעה - 5 שנים לשינוי
שמעון שתיל | עמוד 3

אולי במשעולים היא מתהלכת
יעל כרמי | עמוד 10

לקראת בחירות - האם יגיע הקץ לשלטון נתניהו?
מוריס הרמן | עמוד 5

3 | ענייני השעה

לקראת הדיונים - 5 שנים לשינוי / שמעון שתיל

3 | עדכונים מהנעשה בקיבוץ

עדכוני תרבות / איריס רפאלי
 קרן הנצחה ע"ש משפחת מנחם
 מהנעשה בחינוך / עידית עזר ומיכל לבסקי-טל
 מבזקי חקלאות / חקלאי הזורע ואילת ראטס

5 | לקראת בחירות

האם יגיע הקץ לשלטון נתניהו? / מוריס הרמן
 אל תישארו בבית! / שמעון שתיל

6 | מילות תודה

/ עליזה רוס

7 | נכנסת לפריים

ריאיון עם ראומה ריילינגר / אילת ראטס

10 | טור אישי

אולי במשעולים היא מהלכת / יעל כרמי

11 | היה היה

מבשרי הסתיו / צוות הארכיון

12 | תרבות ופנאי

פינת התובנה / בועז בש מרץ'
 טיפת מיתולוגיה / אהוד דור
 קווים לדמות / שבתאי פרידמן

13 | שבליסטים

יומן מסע / ניר רענן

14 | לקראת שבת

פרשות השבועיים / דובי זמר
 אחרי הכל שיר
 סוף פסוק

15 | לוח מודעות

16 | שו"ת

שירז כהן / דני נהב

לוח זיכרון | ספטמבר

- 1.9.13 פרידה כהן
- 5.9.94 חיה פרחי
- 5.9.85 יוסף אמיר
- 7.9.00 נפתלי ורטהיימר
- 9.9.72 אסתר ברקאי
- 11.9.85 אליעזר בארי
- 12.9.02 אורי דור
- 14.9.73 שמעון לזין
- 18.9.54 אילו מאיר מרוז
- 19.9.12 חרים אשל
- 19.9.15 כוכבה תורן
- 20.9.97 צבי רענן
- 22.9.94 ערן (לארי) אלאור
- 24.9.53 ראובן (בוב) פרנק
- 26.9.97 דינה דוברין

מערכת בשער

עורכת

אילת ראטס

עיצוב ועריכה גרפית

אנה אבריאל

טלפון

050-7450642

דוא"ל

bashaar.hazorea@gmail.com

הגהה

עמוס אורן

תמונת שער

דוד ראטס

הפצה

שי מוריס, רינה רשקוב

השתתפו בכיליון זה

שמעון שתיל, איריס רפאלי,

חברי קרן ההנצחה ע"ש משפחת מנחם,

עידית עזר ומיכל לבסקי-טל, חקלאי הזורע,

מוריס הרמן, עליזה רוס, ראומה ריילינגר,

יעל כרמי, צוות הארכיון, בועז בש מרץ',

אהוד דור, שבתאי פרידמן, ניר רענן,

דובי זמר, שירז כהן, דני נהב ואילת ראטס.

לקראת הדיונים - חמש שנים לשינוי / שמעון שתיל

לומר לציבור על חשבון איזה שירות זה יהיה. במדינות מתקדמות, כדוגמת שוויץ, לאחר שהוסבר לציבור על אילו שירותים הוא יצטרך לוותר, הוחלט במשאל עם (!!) שלא להוריד מיסים. במדינות הסקנדינביות מקיימים רמת שירותים גבוהה (חינוך חינוך, כולל אוניברסיטה) במימון מיסים גבוהים. כל זה כי הם ידעו מראש על מה הציבור יהיה צריך לוותר לטובת הפחתה במיסים, כדי שהכיס הפרטי יקבל יותר.

אם וכאשר נוכל לדעת, לא רק בכמה המס יפחת, אלא גם אילו שירותים יפגעו כתוצאה מכך, רק אז נוכל להחליט באופן מושכל מהו סדר העדיפויות שלנו. אז גם תיבחן רמת הסולידריות שלנו. אם, למשל, הבריאים ירצו להפחית את סבסוד הבריאות, אלה שלא שוחים ירצו לבטל את מימון הבריכה, משפחות ללא ילדים במערכת החינוך ירצו להקטין את התרומה לחינוך, אם זאת תהיה הגישה, אז באמת נוכל להוריד מיסים. האם החברה היפה, שהצלחנו להקים כאן בשנים האחרונות, תשרוד? זאת השאלה, ועליה יצטרך לענות כל חבר.

קיבלנו מצגת יפה ומאירת עיניים, על מצב קהילת הזורע חמש שנים לאחר השינוי. לא רק המצגת יפה, היא גם מתארת מציאות יפה: 'מדינת' רווחה מתקדמת, בה נשמרת הסולידריות בין החברים. לא השארנו 'פצועים בשטח', אין אצלנו עניים, יש חינוך, יש בריאות, דאגה לדור המבוגרים, תרבות, חדר אוכל לתפארת ועוד. המערכות פועלות, החל מבריכת השחייה וחדר הכושר ועד לטיולים ומועדון "גשר". כל זה בזכות חברים רבים, מוסדות פעילים, מערכת התנדבות, אך בראש ובראשונה בזכות המיסים הגבוהים שאנו משלמים. בעלי היכולת הגבוהה משלמים יותר, האחרים פחות. זאת מהותה של סולידריות. אך מי אוהב לשלם מיסים? אף אחד. אין דבר פופולרי יותר מהדרישה "להקל את עול המיסים". הסכנה היא לא בעצם ההורדה, אלא באי הידיעה מה המחיר החברתי שנשלם. הרי ידוע שאין ארוחות חנם - אם המס יורד ומקורות הקהילה יורדים, הרי שגם ההוצאה, כלומר רמת השירותים שאנו מקבלים, תרד. לכן, לפני שמחליטים על הורדה כלשהי במס, חייבים

עדכונים מהנעשה בקיבוץ

קרן הנצחה ע"ש משפחת מנחם (דודי, אדי ועומר)

משפחות מנחם, כהן, קינן והקיבוץ הקימו קרן להנצחת דודי, אדי ועומר ז"ל. מטרת הקרן לעודד ללמידה והרחבת השכלה. הקרן תעניק מלגות השתתפות בשכר לימוד, כמדי שנה, בטקס האזכרה לדודי, אדי ועומר ז"ל, שייערך בחודש פברואר. המלגה מיועדת להשתתפות בשכר לימוד של בני קיבוץ, חברים, עובדים במערכת החינוך, שהינם סטודנטים הלומדים לימודי תואר והעשרה במסגרת מוסד מוכר, בתחומים של חינוך וידיעת הארץ. זכאים להגיש בקשה לקבלת המלגה מי שעומדים בקריטריונים הנ"ל וימלאו טופס הבקשה במלואו. את הבקשות יש להגיש עד סוף חודש אוקטובר. טפסים למילוי ניתן לקבל אצל מעיין ארז, במשרדה בהנהלת חשבונות.

בברכה,
משפחות מנחם, כהן, קינן
ומעיין ארז יו"ר הקרן

עדכוני תרבות הכנות לחגים / איריס רפאלי

- 23.9.19 - יום שני בשעה 17:30 במועדון לחבר - קונצרט מוזיקה קלאסית (פרטים בלוח המודעות ובאתר הקיבוץ).
- 27.9.19 - יום שישי בערב - הכנת ברכות לראש השנה.
- 29.9.19 - יום ראשון - ערב ראש השנה - לאחר ארוחת הערב נחגוג את החג באולם.
- 30.9.19 - א' ראש השנה - אחר הצהריים - תשליך קיבוצי לכל המשפחה.
- 8.10.19 - ערב יום כיפור - על אירועי יום כיפור תצא הודעה בהמשך.
- 13.10.19 - יום ראשון - ערב סוכות - נחגוג את החג ברחבת הגרנוליט.

התוכנית לשבוע סוכות מתגבשת. כל מי שיש לו רעיון או מחשבה לפעילות בסוכה - מוזמן לפנות אליי. אשמח לכל פנייה.

כמידי שנה, נפעיל את הסוכה כל יום החל משעות אחרי הצהריים. לאחר יום כיפור תתלה הרשמה לתורני קפה בסוכה - כולם מוזמנים להירשם ביום ובשעה הנוחים להם. להתראות.

הקהילה: שנה של צמיחה, התפתחות, למידה, משחקים, טיולים, חוויות אין ספור והכל תוך עשייה ופעילות. שנמשיך בטיולינו לפגוש ולראות דברים חדשים שצצים ברחבי הקיבוץ, להתארח במקומות השונים ולהיות חלק מהמרקם המיוחד והמגוון, שהוא קיבוץ הזורע.

מאחלות:

מיכל ועידית - הנהלת החינוך.

"יוזג הולך או כרזוכ
כבוקר כהיר טא תשרי
אן בית הספר טוכ וזכאיה היוזגים..."

קהילה יקרה,
שנת הלימודים נפתחה, הילדים וההורים הגיעו נרגשים, אלו לבתים החדשים ואלו לבתים המוכרים, אך שונים במעמד הקבוצתי.
כבכל התחלה, צריך לתת את זמן ההסתגלות והמעבר, לאפשר לילד להכיר את הבית שהשתנה, את אנשי הצוות החדשים ולהיות מוכנים להכיל ולחבק את הקושי, שבא בביטויים שונים של רגישות ובכי, עייפות, חיפוש המבוגר המוכר וגם כהשתוללות ובדיקת גבולות מחדש אצל הבוגרים יותר.
ברצוננו לאחל לכל הילדים, ההורים, הסבים, הצוותים ולכל

מבזקי חקלאות חקלאי הזורע מדווחים מהשטח

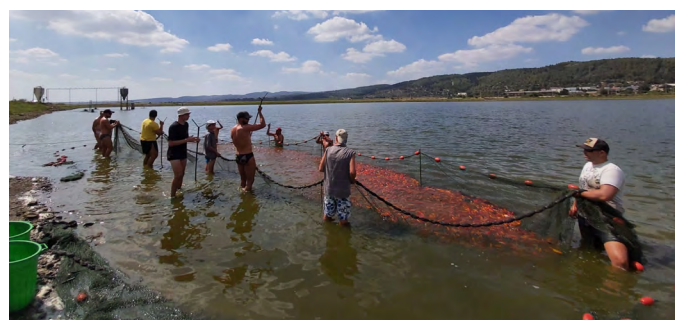

מה קורה באמצעה? עובדים על פריקת 'מאגר 9', הוא מאגר 'הקפצת גודל' לדגים, בעזרתו נגדל דגים גדולים ובינוניים לשנה הבאה. כמו כן, מתחילים להכין את חומר הרבייה שלנו (דור ההורים), לקראת עונת ההטלות הבאה.

מה חזק האנטי? בשלבי סיום של עונת גידולי הקיץ. אבטיח לגרעינים, עגבניות, בצל ותירס לתחמיץ - הסתיימו. נותרה רק הכותנה, שתיקטף החל מסוף חודש זה.

מה העניינים האמטיים? מטע השותפות הצעיר נקטף בפעם הראשונה, באופן ידני - כמתוכנן. היבול לא היה גבוה, גם משום שזו השנה המסחרית הראשונה, וגם עקב מזג האוויר, שלא היטיב עם הפריית הפרחים. ממשיכים להשקות בכמויות קטנות עד סוף החודש. ***החברים מוזמנים להגיע למטע, לליקוט עצמאי של השקדים שנותרו.***

הינעתק?

על שולחנם של רבים מאיתנו, תונח בערב ראש השנה קציצת דג מהמין 'קרפיון מצוי', הידועה במחוזות אשכנז כ'גפילטע פיש' - דג המולא. גם אצלנו, בהזורע, מגדלים לתפארת דגי קרפיון מצוי מהזן המבוית 'קוי' (או בשמו המלא - נישקיגוי, שמשמעותו ביפנית: קרפיון רקום רקמת זהב) אם כי הם אינם מיועדים למאכל, כידוע, אלא לנוי. קיימים עשרות תתי זנים של דג הקוי, הנבדלים זה מזה בצבעיהם המרהיבים. שמות תתי הזנים ביפנית מתארים את צבעי הדג, לעיתים בשפה ציורית, למשל 'עלי שלכת' או 'שריון צב'. בתנאים אופטימליים הקוי יכול לגדול עד לאורך מטר ויותר ולחיות מעל מאה שנים! (ישנם דיווחים על פרטים שעברו את גיל מאתיים, ואף על נקבה בשם Hanako, שנפטרה בשיבה טובה ביפן בגיל 226). גם דגי הזהב, מהמחלקה הסמוכה, משתייכים למשפחת הקרפיוניים, אך מסווגים כסוג נפרד ואינם נחשבים למעשה כ'קרפיון' (לחזלם...). רק בריאות לקוראינו, ושנהיה לראש ולא לזנב!

תזנה אלא מי שהתחיל וענכן: סילבי כהן מהגד"ש, אביעם גבאי מהמדגה ודוד לובל מהמטע.

בחירות 2019 (2) - האם יגיע הקץ המיוחל לשלטונו של בית נתניהו? / מוריס הרמן

'כחול-לבן' אך הדימוי הציבורי שלהם בתקשורת הוא מאכזב ואינו מבשר טובות. האם אפשר לסמוך עליהם בדרך להקמת ממשלה ללא נתניהו? יוסי ורט, שכותב בעיתון 'הארץ' (30.08.2019), אינו משוכנע בכך ותוך כדי הערכותיו על הצעדים האפשריים של נתניהו טוען: **"יש סיכוי אמיתי שגנץ והוא [נתניהו] יישבו באותה ממשלה,** בתצורה זו או אחרת... חרף כל הכחשותיו, בסביבתו [של נתניהו] מדברים במפורש על ממשלה רחבה עם 'כחול לבן' (או סביר יותר: עם 'חוסן לישראל' בראשות גנץ, ללא 'יש עתיד' של לפיד ו'תל"ם' של יעלון)". בימים אלה איילת שקד ('ימינה') תוקפת את הליכוד ומאשימה מפלגה זו בכך שיש להם כוונה להקים ממשלה עם גנץ ולכן הם תוקפים רק את לפיד! לאחרונה, בהופעות הציבוריות גנץ רומז על כך, שאינו רואה את 'מפלגות השמאל' בממשלתו העתידית! **האם יוכל להתעלם ממחנה דמוקרטי גדול?**

מה התפקיד של 'המחנה הדמוקרטי' - 'מרצ' בהתפתחויות אפשריות אלה? למרות מיקומו במקום העשירי ברשימה, התקשורת נוהגת להתמקד בדבריו של אהוד ברק וביכולותיו, כמעט כל יום! יאיר גולן, ניצן הורוביץ, סתיו שפיר, תמר זנדברג, אילן גילאון, עיסאווי פריג', יפעת ביטון, נועה רוטמן, מוסי רז והאחרים מופיעים בתקשורת פחות, אם בכלל.

אהוד יערי, בדיון בערוץ 12 בנושא המתרחש בגבול רצועת עזה, ציין שרק **אהוד ברק מציע פתרון אחר.** ומה מציע ברק: ישראל היא חזקה, "והיא יכולה לפעול מעמדה של כוח וביטחון עצמי כדי לשנות את המציאות, גם תוך כדי נטילת סיכונים", כאשר סלע המחלוקת כיום: "הפיל שבחדר הוא העניין הפלסטיני ועתיד השטחים". ללא שינוי במצב הקיים "תתקיים רק ישות ריבונית אחת ושמה ישראל - היא תהפוך בהכרח ללא יהודית או ללא דמוקרטית" ('הארץ', 23.08.2019). בהמשך ברק מסביר כי **"זהו האיום הקיומי היחיד על ישראל בעת הזאת.** חמור מאיומי הטרור, הטילים ואפילו מהאיום האיראני". כאשר מדובר בעזה, אהוד ברק בדעה שכיום "הממשלה נוהגת כאילו מתקיימת ברית בלתי כתובה בין נתניהו

לחמאס, שתכליתה להחזיק את חמאס בועט ופועל, גם במחיר תשלומי פרוטקשן והפקרת תושבי עוטף עזה. כל זה לצד החלשה שיטתית של הרשות הפלסטינית".

<<<

בשער | 5

רבים מאיתנו שואפים לראות את ביבי נתניהו יורד מן הבמה ואפילו מתייצב בבית המשפט, ובכך למנוע השתלטות של משטר דתי-ימני הפוגע בדמוקרטיה. מה מהות הסכנה שלפנינו? במאמר בעיתון 'דה מרקר' (30.08.2019) איתן גבריאל מדווח על מחקר חדש, המופיע בספר של עיתונאי אמריקאי בשם מאט סטולר: "בטוח ששליטה של קבוצה מצומצמת של בעלי הון על הכלכלה (נשמע מוכר... [מ.ה.]) היא הגורם להיווצרות מדינות פשיסטיות." אם נוסיף למילים אלה את העלייה של קבוצות דתיות ומשיחיות אז **הסכנה ברורה ומידית!** לא חסרות דוגמאות מחרידות מן ההיסטוריה.

במטרה לחסום את המשטר הפשיסטי-חרדי **הוקם 'המחנה הדמוקרטי'**, השואף לשתף פעולה בהקמת ממשלה אחרת, כלכלה שרואה את אזרחי ישראל וצורכיהם בראש סדר העדיפויות ומקדם את השאיפה לשלום. **על 'המחנה הדמוקרטי' אפשר לסמוך** - חברי וחברות הכנסת של מחנה זה לא יתמכו בנתניהו וב'חשודים' נוספים בממשלתו, ולא חסרים כאלה!

מה לגבי המפלגות האחרות, הטוענות שהן במרכז? האם אפשר לסמוך עליהן ברגעי ההכרעה? בדיקת ההיסטוריה הפוליטית בשנים האחרונות, מראה ש"כ ליברמן ו'ישראל ביתנו' הינם בלתי צפויים לחלוטין. באופן כללי, אלה אנשי ימין התומכים בעונש מוות למחבלים, שהבטיחו בעבר הרבה וקיימו מעט, גם כשהיה מדובר בהטבות לטובת עולי ברה"מ לשעבר. מאבקם נגד החרדים ונגד הכפייה הדתית ראוי לשבח, אך בעבר לא היססו לשתף פעולה עם המפלגות החרדיות בנושאים שונים, שעמדו על סדר היום. מה יקרה הפעם? האם הסקרים הנוכחיים מצביעים על המציאות המתגבשת לקראת סוף ספטמבר? האם מה שקרה בבחירות הקודמות ל'זהות' ול'בית היהודי' יכול לרמוז על האכזבה המחכה מעבר לפינה ל'ישראל ביתנו'? כן, בין היתר! מעניין לציין, שבנושא הכפייה הדתית, כולם - גם 'ישראל ביתנו', וגם יאיר לפיד מ'כחול לבן', לומדים מן המאבקים של 'מרצ' במשך שנים.

המפלגה הגדולה, שאמורה להביא את השינוי, היא

המחנה הדמוקרטי
הורוביץ שפיר ברק

ברק מסכם במאמרו על המצב הביטחוני והבחירות: "ההיעדר, הכמעט מוחלט, של נושא ההסדר האזורי והמו"מ עם הפלסטינים, ממסע הבחירות הנוכחי, מפתיע."

ברק מנסה לעורר את שאלת עתיד מדינת ישראל ובמאמר נוסף בעיתון 'הארץ' (6.09.2019 - כדאי לקרוא) טוען, שהשאיפה צריכה להיות "מדינה שפועלת ברוח ערכי הכרזת העצמאות וחזון הצדק והשוויון של הנביאים. מדינה שילדינו יבחרו לחיות בה מרצון, וצעירים יהודים בעולם יהיו גאים בזיקתם אליה". מה שדחף את ברק לשוב ולפעול במישור הפוליטי, היא התחושה ש: "אנו במצב חירום". "בשום מדינה מתוקנת אדם שנגדו עומדים חשדות בשוחד, מרמה והפרת אמונים, לא היה מעז להתמודד". "ארבעת אבות הנזק של משטר נתניהו הם: הרס הדמוקרטיה, הכניעה לכפייה דתית, עומק השחיתות וההשחתה ואחרון - חזון הסיפוח. לכן האיום מהמשך משטר נתניהו הוא האיום הקיומי היחידי... לכן חייבים לנצח את משטר נתניהו".

"מפלגת 'כחול לבן' לא הציגה מתווה מדיני-בטחוני"

כפי שעשו ברק ו'המחנה הדמוקרטי'. כנראה שהסיבה לכך נעוצה בעובדה "שלא ניתן להציג משהו שיגשר בין עמדות עפר שלח ויעל גרמן לבין עמדות יועז הנדל וצבי האוזר".

אלדד שלום מקיבוץ מעברות טוען במאמר בעיתון 'ידיעות הקיבוץ' (30.08.2019) כי: "ישנו כיום רק גוף אחד, שהוא חד וברור בשאלה מי הגורם שיעמוד באופן הנחרץ ביותר, כנגד הקואליציה הימנית של ביבי? ... והוא 'המחנה הדמוקרטי'" (מרצ). אנשי מפלגה זו "אינם חוששים להתעמת באומץ עם העמדות של השלטון, ומוכנים לצאת לרחובות, כדי להיאבק על דמותה של המדינה."

לסיכום, בפרשת השבוע לפני שבועיים - פרשת "ראה", הפרשנים מזהירים מפני נביאי השקר, וגם כיום עצה כזו ראויה ותקפה. בבחירות הקרובות חשוב לבחור בממשלה עם כיוון אחר וברור, ולא רק לשנות את השמות ואת הכותרות. נציגות חזקה של 'המחנה הדמוקרטי', שכבר הוכיח כיצד פועלים ביחד להשגת מטרה ראויה, יכולה להביא לשינוי כיוון של ממשלת מרכז-שמאל, ולצמצום הסכנות האורבות לישראל. ■

אל תישארו בבית!

בשבוע הבא תתקיימה הבחירות לכנסת.

אלה בחירות על שאלה אחת ויחידה: האם נתניהו יהיה ראש הממשלה הבאה, הנהנה מחסינות בפני החוק? כן או לא?
אנו עדים למערכת הסתה פרועה, המתנהלת נגד היריבים, אך בעיקר נגד התקשורת ובתי המשפט.

אם נתניהו ייבחר כראש הממשלה הבאה, אז אלה עלולות להיות הבחירות האחרונות בהן נוכל להצביע כאזרחים חופשיים, הקוראים עיתונות חופשית ויכולים לפנות לבתי משפט עצמאיים, כדי לבקש צדק.

זאת אולי ההזדמנות האחרונה.
האזרה המודאג,
שמעון שתיל

חילות תודה

אני מקישה ליהודות מקרב אבי אשחר מר"י, על עצרתו ואדיבותו יוצאת הדופן, כאפי כאי באי ה'כאבו'. שחר עצר לי מאוד במספר הצדמנויות, בסבלנות ובאבהויות. תודה לך, שחר. מחני, אליזה רוס.

נכנסת לפריים ריאיון עם ראומה ריילינגר

כמו בכל שנה, בערב השנה החדשה, נצפה כולנו ברב טקס וחגיגות, בהקרנת סרטי 'ארבע העונות', שמופקים ב'אולפני הזורע'. סרטי ראש השנה, סוכות, חנוכה, יום הזיכרון, חג הקיבוץ ועוד, הפכו מזמן למסורת של חמש, וכבר התרגלנו לנוכחות המצלמה, שמתעדת את חיינו כאן, כמעט בכל אירוע. יצאתי לשמוע מראומה ריילינגר, האישה שמאחורי המצלמה, על עבודתה הלא שגרתית כמפיקה, צלמת ועורכת סרטים. / אילת ראטס

ומהצד השני זה מקשה עוד יותר, כי מי אני שאחליט אילו תכנים חשובים יותר ומה יפסיד הצופה?

כשהתחלתי לערוך (בתוכנת עריכה אנלוגית) הבנתי שהגעתי למקום הנכון. העבודה על סרטים דוקומנטריים היא שילוב מוצלח בין לימודי האנתרופולוגיה, הסוציולוגיה והיצירה שלמדתי. נשאבתי לתחום והייתי מבלה שעות רבות, מעבר ליום העבודה, בחדר העריכה. באותם ימים לא שילמו שכר לעובדים, והכל נעשה מתוך חדוות היצירה, לצורך התקשורת הקהילתית. אף אחד גם לא חשב במונחים של השאת רווחים בענף. בשלב מסוים הצעתי לצוות לצאת עם סרטים לשוק החופשי ולהכניס כסף לקיבוץ. כך קם העסק שנקרא עד היום 'אולפני הזורע'.

במהלך השנים היינו 4-5 אנשי צוות באולפן, עם מעט מאוד תחלופה, בשל הצורך ללמוד את המקצוע. לצערי, לאחר תהליך השינוי רובם עזבו את הענף, לטובת עבודות מכניסות יותר, והיקף העבודה הקהילתית הצטמצם. חשוב לציין, שמאז השינוי העסק עומד בדרישות של איזון כלכלי ואף נושא רווח.

האם למדת את התחום באופן מקצועי?

כחמש שנים לאחר שהתחלתי לעבוד בבידאו, יצאתי ללימודי קולנוע במכללת 'הדסה' בירושלים. הקורסים שלקחתי היו בנושאי קולנוע דוקומנטרי. רק אז הבנתי את היתרון שיש בלימודים דווקא לאחר רכישת ניסיון מקצועי. לפני שהתחלתי ללמוד קולנוע, יכולתי לעבוד בלי להיות שבויה בקונספציות אקדמיות, מה שאפשר לי לבטא את היצירתיות שבי.

את זוכרת את הסרט הראשון שהפקת ללקוח מבחוץ?

זה היה סרט ליוסי הוכמן (שהיה פקוד של דוד בראון בצנחנים ולחם איתו ביום כיפור). יוסי איבד את שתי רגליו בעת שהיה נהג ב'אוטובוס הדמים', עליו השתלטו מחבלים בכביש החוף ב-1978. באותו פיגוע נהרגו גם אשתו ושני ילדיו של יוסי. הסרט נערך כעבור 20 שנה, לכבוד יום הולדתו ה-50, והיה מחולק ל-5 קטעים ששולבו בערב, כשבין סרט לסרט היו על הבמה קטעי קישור. הוזמנתי להקרנה (כחלק מהעבודה) ודוד (ריילינגר) נסע איתי להקרין. אני זוכרת את עצמי עם פיק ברכיים אמיתי, לפני כל סרטון שהוקרן באותו ערב. נשמתי לרווחה בסוף <<<

ספרי קצת על עצמך, מה הרקע האקדמאי והתעסוקתי שלך ומתי הגעת להזורע?

למדתי לתואר ראשון בסוציולוגיה ואנתרופולוגיה ובחוג לאומנות-יצירה באוניברסיטת חיפה. בחוג לאומנות למדנו עם מיטב המורים את תולדות האומנות, בשילוב סדנאות בפיסול, ציור, תחריט, צילום ועוד.

להזורע הגעתי בעקבות נישואי לדוד, ב-1991. באותה תקופה עבדתי בחיפה כמנהלת אדמיניסטרטיבית במכון 'מורג', שהיו בו קורסים למודעות אישית ויחסים בין אישיים. המשכתי לעבוד שם עוד כשנתיים, עד שנולדה טלי, ואז עזבתי את העבודה בחיפה והתחלתי לחפש תעסוקה בקיבוץ השיתופי של אז. עבדתי כסייעת לרופאי שיניים (מקצוע שרכשתי בצבא) ובעוד עבודות מזדמנות בקיבוץ, עד ששמעתי שמחפשים עובד לאולפן הוידאו.

ספרי על העבודה שלך בענף הוידאו - מתי ואיך הצטרפת לענף, ועל הדרך שעשית בו.

הצטרפתי לצוות הוידאו לפני כ-25 שנה. באותה תקופה היו שם ארנון תמיר ז"ל, נועם וילפנד ודוד בראון. ארנון, שקיבל אותי לענף, ביקש שאסדר קלטות על המדף ואקטלג אותן. מהר מאוד הרגשתי ש"מדגדג לי באצבעות" וביקשתי להתחיל לערוך. ארנון אמר שכדי לערוך, צריך דבר ראשון ללמוד לצלם, ונתן לי תרגילים. אגב, ההנחיות שלו ושל דוד בראון מלוות אותי עד היום. לדוגמה, בעריכה, הקושי הגדול מבחינתי הוא לוותר על חומרים טובים, שלא נכנסים לסרט המוגמר, ולכן שיקול הדעת בסינון חומרי הגלם הוא משמעותי, במיוחד בשלב הראשון של העריכה. ארנון ודוד בראון אמרו לי תמיד: "הצופה לעולם לא ידע מה הוא הפסיד, שלא נכנס לסרט"... מצד אחד זה מרגיע

שיהיה מוכן בזמן להקרנה, ללקוח או לאירוע בקיבוץ. אבל המעבר לעבודה בבית הביא גם להתייעלות וחסכון.

איך את ניגשת להפקת סרט תעודה, שיעקרו סיפור חיו של אדם או הנצחתו? מהו תהליך העבודה שלך?

תהליך העבודה מתחיל בפגישה עם הלקוח לתיאום ציפיות. בפגישה זו אני מבררת איך הוא מדמיין את המוצר הסופי, מי יהיה קהל היעד לסרט ומה התקציב להפקה. ההפקה מתחילה בתחקיר מקיף, לגבי הדמויות והמקומות לצילום ואיסוף חומר ארכיוני. לאחר מכן מגיעים הצילומים עצמם. בשלב זה עובדים על תסריט העריכה, בהתאם לחומרים שצולמו, ועוברים לעריכת טיוטת הסרט (rough cut) לאישור הלקוח. בחירת המוסיקה לסרט היא קריטית ליצירת אווירה מתאימה לנפשות הפועלות, ותורמת מאוד לריגוש בסרט. במידת הצורך מוסיפים קריינות של ציטוט ממכתבים רלוונטיים וכדומה. לבסוף, מגיע שלב צילומי ההשלמה, תמלול הסרט בכתוביות ועריכה מדויקת (fine cut) של הסרט, ליצירת תוצאה מושלמת ככל האפשר.

דרך העבודה על סרטים, כתבות וקליפים פגשתי את הפן הפרפקציוניסטי שלי - שם אין פשרות, מבחינתי, על איכות העריכה, ככל שהזמן מאפשר לי בעבודה על הסרט. עקרונית, אפשר לעבוד על סרט עוד ועוד, אבל צריך לעצור מתישהו.

לא תמיד האנשים, שאת חייהם אני מתעדת בסרטים, היו 'גיבורים', עם סיפור חיים מיוחד, ולכן חשוב לי להביא את הפן האישיותי והמרגש של נשוא הסרט. לצורך כך יצרתי שאלון, שמעבר לסיפור החיים ההיסטורי-ביוגרפי, אני שואלת באמצעותו על התובנות, החרטות, האהבות, המסר והאני מאמין של אותו אדם, ומשתדלת למצוא את הצדדים המיוחדים של כל אחד.

מהי החוויה האישית שלך, בהפקת סרטים עבור הקהילה או לקוחות פרטיים? אותה חוויה שבזכותה הבנת שה"הגעת למקום הנכון" ושמוחזיקה אותך כל-כך הרבה שנים בעבודה-יצירה הזו?

ה'דרייב' שלי, מאז ומתמיד, הוא ההזדמנות והזכות לגעת באנשים, לפגוש בסיפורים אנושיים ומרגשים, בתהליך חויתי משותף של הכנת סרט, קליפ או כתבה. הקשר שנרקם עם חברי קיבוץ, בעקבות סרטים אישיים שאנחנו עושים ביחד, הוא בלתי אמצעי וגורם לי להבין, כל פעם מחדש, למה אני עוסקת בתחום הזה, עם המורכבות שמחייבת רגישות, הבנה ואמפטיה לסיפורים האישיים.

האם יש סרט אחד (או יותר) שהעבודה עליו השפיעה עלייך במיוחד, כזה שהותיר בך רושם חזק והמשך ללוות אותך, גם אחרי שהעבודה עליו הושלמה?

ישנם סרטים רבים שהשפיעו עלי ושלוו אותי במהלך

הסרטון האחרון. אגב, עד היום, כשאני נוכחת באירועים בהם מקרינים סרט שהפקתי, אני מסתכלת על הצופים כדי לחוות איתם את החוויה שלהם, ואני תמיד בלחץ עד סוף הסרט, שמא תהיה תקלה טכנית בעת ההקרנה. גם בקיבוץ, בערבי תרבות למיניהם, אני תמיד במתח עד סיום ההקרנות ורק אז מתחילה ליהנות מהערב עם החברים.

מה עיקר העבודה שלך כיום בענף? אילו סרטים את יוצרת ובעבור מי?

עיקר העבודה שלי בענף משולבת בין הקהילה לסרטים המוזמנים מלקוחות חוץ. אני יוצרת סוגים שונים של סרטים: סרטי תדמית לחברות מסחריות, סרטים לאירועים, קליפים מוזיקליים, תיעוד סיפורי חיים, הנצחה ועוד.

נכון לעכשיו, על שולחן העריכה שלי מונח סרט, המספר סיפור חיים של זוג בני 80 מזיכרון יעקב. נפגשנו לצילומים כמה פעמים, במקומות שונים, והם ביקשו שאבוא איתם גם לתיעוד שורשים בחו"ל. הצילומים האחרונים לסרט מתוכננים ליום הבחירות, ולאחר מכן תחל העריכה המורכבת של הסרט. בנוסף, אני עובדת כעת על סרטי תדמית למפעל בטון, שם מודגמים בצילומי אוויר עבודות שלהם בעין גדי ובמצפה רמון.

בקיבוץ, כמו בכל שנה לקראת ראש השנה, עומד על הפרק איסוף ועריכה של סרטי 'ארבע העונות'. את הפרויקט הזה התחלתי לפני 22 שנה, והוא נמשך מאז ועד היום. אני שומעת על אנשים שכבר עזבו את הקיבוץ, ומגיעים הנה במיוחד לחג, כדי לצפות בסרטים. כל פעם מחדש, אחרי הקרנת הסרטים, אני שומעת הערות כמו: "איזה יופי של קיבוץ יש לנו", "לא ידעתי ש... ", "איזה מזל שמתעדים את כל מה שקורה כאן" ועוד.

אני מוצאת חשיבות רבה גם בהפקת סרטים לזכרם של חברי קיבוץ. בסרטים אלו ישנן נגיעות משמעותיות בהיסטוריה של הקיבוץ, המשולבות בחיים האישיים של החבר, וזה יוצר עניין לא רק למשפחה, אלא לכלל החברים. בנוסף, אני עוסקת בגיבוי והמרת קלטות ישנות לקבצים דיגיטליים, העברתם לקטלוג ושמירה בארכיון וגם לאנשים פרטיים.

איך מגיעות אלייך העבודות?

לקוחות מגיעים אלי 'מפה לאוזן' ולעיתים חוזרים לסרטים נוספים. אין לאולפן הוידאו אתר אינטרנט, או אמצעי שיווק אחרים.

איפה את עובדת על הסרטים?

לפני כשנתיים העברתי את אולפן העריכה, ממקומו ההיסטורי מזה עשרות שנים - המקלט שמתחת לחדר האוכל, אל ביתי. מאז, הגבול הדק שבין זמן עבודה לזמן אישי, היטשטש קמעה. כך, אני מוצאת את עצמי בשעות לילה מאוחרות או בסופי שבוע, עובדת על סרט, כדי

שהיא מעבר לאדם העושה את מלאכתו נאמנה. אני חשה שהעברתי איתך ובאמצעותך, בחודשים האחרונים, מסע מרתק ומופלא, שהביא אותי למחוזות חדשים-ישנים של הנפש. הריני עתה כאדם שחזר לעצמו, כאשר קורט חיוניות ושמחה שבו לחיי, במידה רבה בזכותך."

יש עוד לקוחות רבים שכתבו לי מכתבים מעומק הלב, בסיוע המסע המשותף איתם - מסע של הפקת סרט ביוגרפי. יש לי 'ספר' שלם של מכתבים כאלה, וכבר התבדחתי פעם ש'כשאגיע ליער' אפשר יהיה לקרוא כמה מהמכתבים, ולא יהיה צורך לכתוב הספדים נוספים.

האם מעניין אותך לעסוק גם בהפקת סרטים מז'אנרים אחרים?

בהחלט כן, אבל אני גם מציאותית ומבינה שזה יקרה כנראה רק בגלגול הבא... לוי יכולתי לחזור 20 שנה לאחור, הייתי הולכת ללמוד תוכנת אנימציה ותלת מימד. ללא ספק, זה הדבר הבא בתחום.

אחרי 25 שנים בענף, את מתקרבת לגיל פרישה. את מתכננת לפרוש או להמשיך להפיק סרטים גם בפנסיה?

יש לי עוד חלומות ותחביבים שאני שואפת להגשים בפנסיה, ולכן לא ארצה להמשיך לעבוד במשרה מלאה לאחר הפרישה, כפי שאני עובדת כיום.

כשאני חושבת על העתיד, אני מאוד מוטרדת מהאפשרות שהענף הזה ייעלם (ויודעת שלא רק אני מוטרדת מכך). ההיסטוריה כל כך חשובה למקום כזה, כמו קיבוץ הזורע, ואסור שתיעוד האירועים וההתרחשויות ייפסק.

האם יש יורש לניהול תחום הוידאו? יש למי להעביר את הלפיד?

לשמחתי, הלל ירון לוקח על עצמו, מידי פעם, פרויקטים ועושה זאת מצוין. אני מקווה שיבוא יום ויחליף אותי, למרות שהתחום השני בחייו - טיפול במוסיקה - תוסס ופעיל. לאחרונה, שמחתי לגלות שגם ירון שחורי מוכן להשתלב בתחום, ואני מקווה שנראה בקרוב עבודה שלו בקיבוץ.

אשמח להצעות נוספות של חברים וצעירים, הרוצים לקחת חלק בעשייה של הוידאו, ואני יותר ממוכנה ללמד, להכשיר ולהנחות את הדור הבא. בינתיים, אני נהנית להמשיך ליצור ומקווה שהקהל ימשיך ליהנות מהפירות.

תודה רבה לראומה על הריאיון, ועל הסרטים והסיפורים האנושיים, לפני ומאחורי העדשה.

העשייה, גם מעבר לשולחן העריכה. אציין שני סרטים שהייתי מעורבת בהם רגשית:

הראשון, הוא סרט העוסק בקבוצת 'שיזף'. את הסרט הזה הפקתי יחד עם דוד ריילינגר, בן הקבוצה, לקראת מפגש ביום הולדת 50 של בני הקבוצה. במהלך העבודה על הסרט, הבנתי לעומק את הרקע של ילדי הקיבוץ, שגדלו בחינוך המשותף. כמובן שכל אחד חווה אחרת את הילדות, במסגרת הקיבוץ השיתופי של שנות ה-60, והסרט מביא לידי ביטוי פסיפס עשיר של חוויות.

הסרט השני הופק לזכרה של יערה, נערה מקסימה מהודו השרון, שנפטרה בפתאומיות בגיל 18, לאחר שנדבקה ב'חידק טורף'. נדרשו להוריה עוד 18 שנה כדי להעז לגשת לחומרים, ולהפיק סרט לזכרה. היה צורך ברגישות רבה והקשבה, הן באיסוף החומר, הצילומים של החברים והמשפחה ולאחר מכן בעריכה. המרואיין האחרון לסרט היה אחיה של יערה, שאמר שהתנגד לרעיון של הוריו, כי לא חשב שצריך לעשות סרט על

יערה אלא סרט עבור יערה - להראות לה מה קרה כאן ב-18 השנים שחלפו מאז פטירתה. כמובן שהיה מאוחר לשנות את כל הקונספט של הסרט, לכן הוספתי בסיום הסרט 'קליפ', שמראה את מה שקרה מאז שיערה נפטרה. במהלך העריכה על הסרט ישבתי באולפן ובכיתי שוב ושוב מהקטע האחרון, שנוצר עבור יערה ואשר נשזרו בו העצב והשמחה גם יחד. המפגש עם בני המשפחה היה מיוחד, והם אמרו שדמותה של יערה כל כך חיה ומוחשית בסרט, כאילו

הכרתי אותה. במהלך העבודה הרגשתי, לא פעם, שיערה נמצאת שם ומנחה אותי.

מה לדעתך החוויה של הלקוחות, העובדים איתך על סרטי תעודה אישיים או משפחתיים, ואילו תגובות את מקבלת מהם, לאחר שצפו בסרטים שהזמינו ממך?

אני מקבלת תגובות שונות, זה מאוד אישי כמובן, ותלוי בנסיבות. ישנם סרטי הנצחה, למשל, שמופקים בעקבות מקרים טרגיים, ולאחר סיום העבודה על הסרט בני המשפחה מספרים שחוו חוויה של ריפוי, שעזרה להם לפתוח דף חדש בחייהם. דוגמא למקרה כזה, הוא סרט שהפקתי עם לקוחה לזכרו של בנה, ששם קץ לחייו בצבא. אותה אמא כתבה לי מכתב מרגש, בסיועם של מספר חודשים, בהם עבדנו יחד על הכנת הסרט. המכתב מבטא את התחושות שלה ומספר על התהליך שעברה, באמצעות העבודה המשותפת על הסרט. להלן קטע מן המכתב:

"...היום אני חשה שאת חלק ממני וממני, בהיכרות

אולי במשעולים היא מהלכת

השירים, הלחנים והרמוניית הקולות של המקהלות, גרמו לי תמיד ל'געגוע רוסי' כזה, אל דמויות כמו נטשה ופייר, אל חצרות בהם צומחים עצי תפוח, ולעת ערב מנגנים פורטים בהם על גיטרה ובללייקה, אל אהוב הולך ובא. הוריי עצמו עיניהם כשהשירים האלה התנגנו. כל אחד וגעגעויו הוא, אל הקולות והאנשים שהרכיבו את ילדותם, נעוריהם והווייתם. כשאני שומעת את השירים הרוסיים האלה, גם אני עוצמת את עיניי וחושבת, שגעגעוים הם דבר שעובר בתורשה. געגעויה של אימי - לביתה, לנעוריה, לתמונה שלה בשחור לבן עם חולצה רוסית רקומה וצמות - עברו אלי. געגעוים למקומות שלא הייתי בהם, לאנשים שלא הכרתי, לתמונות בחום-לבן באלבום ישן.

לשיר 'בדומייה', התייחסנו כמעט כמו להמנון. בכל פעם שהשמיעו אותו, עמדנו דום. כולם פסקו מעיסוקיהם והקשיבו לקולו הנפלא של ליאור ייני, ויכולתי להישבע שאמא רוקמת בדמיונה בחוט זהב, יושבת על גדות נחל, זוכרת לילות אהבה, ועומדת, איך לא, על אם הדרך.

**"בדומיית עלי שלכת
על פני שדות היום גוע
האם במשעולים היא מהלכת
העוד זוכרת היא לילות אהבה."**

כשמלאו לאבי 65, לפני כ-18 שנים, חגגנו לו יום הולדת הפתעה בבית. וכשנכנסו הוריי לסלון הגדול וגילו את כל חבריו של אבי מהצבא ומשכבר הימים,

לא ידעו את נפשם מהתרגשות. שיא ההפתעה היה הזמר ליאור ייני שישב אצלי בסלון, מלווה באקורדיון ושר את כל השירים הרוסיים האהובים. אימא לא עמדה בהתרגשות, עברה מאחד לאחת ולא הפסיקה לדבר: 'אוי, הינה רותי, אוי אני מתעלפת, הינה בתיה, איך לא ידעתי כלום?'. 'שולה', אמר לה ליאור ייני, את השיר הבא אני מקדיש לך 'בדומייה', וכולנו התגלגלנו מצחוק.

באשפוז האחרון של אימי בבית החולים, כחודשיים לפני מותה, שאכנה במיטה השכנה בחדר אישה בשם תמרה, עם מטפלת צמודה. באחד הימים, המטפלת הזרה, דוברת הרוסית, שלא ידעה מילה אחת בעברית, חלצה את כפכפיה ועלתה על המיטה. היא התיישבה מאחורי תמרה, והוציאה מכיס החולצה מסרק. בעדינות השעינה את תמרה על חזה, פרמה את שיערה וזמזמה שיר רוסי. אצבעותיה עברו בשיער השיבה של המטופלת הזקנה, פורמות ומלטפות. מחלפות שיערה הארוכות, לבנות ודקות, עברו בין שיני המסרק, שוב ושוב.

'ליושיניקה, ליושיניקה, הו היכן את ליושיניקה', נשמע קולה הצרוד של אימי נישא ברחבי הבית. 'את לא יודעת לשיר' צעקנו לה. תמיד צעקנו בבית. מחדר לחדר, בתוך החדר עצמו, מקצה הסלון לקצה השני. צעקנו, בווליום גבוה. בית תוסס וחי מלא בצעקות עד ששמעו מכל המרפסות.

'אז מה?' היא צעקה בחזרה, מנסה להתגבר על הרעש של שואב האבק הידני, שלכלך יותר מאשר ניקה, 'גם ליפה ירקוני לא היה קול והיא עשתה מזה קריירה. שקו לי'. בחודש שעבר מלאו 7 שנים למותה של אימי. היו לה הרבה כישרונות, לאימי, שהייתה מורה והעמידה דורות של תלמידים, שהייתה מהירת חמה ובאה חשבון, וגם צחקה בכל פה וחלמה חלומות על ארצות רחוקות, שלא הגיעה אליהן, והתגעגעה כל חייה הביתה, לדירה ברחוב גולומב בגבעתיים, ומשפטים אופייניים רק לה, ושירים מצחיקים של תנועות הנוער על תוכי ותוכייה בגן, על חזיר, גרגיר והשומר הצעיר. היא אהבה תרבות וספרות ושירים עבריים ובעיקר, את השירים הרוסיים המתורגמים.

במלאת 7 שנים למותה, אני נזכרת בה דרך השירים הרוסיים, שכל כך אהבה. בבית הוריי התנגנו השירים הרוסיים המתורגמים: הלוך הלכה החבריא, השטן ואשת האיכר, האלבום 'אל הדרך' של הגבעטרון.

כשמיכל טל שרה בקולה הנפלא את 'ליושיניקה', נצמדתי לפטיפון או לרדיו במטבח, מקווה שאולי אך הפעם היא

חיכתה לו, אחרי שלחש את שמה כל לילה, מול גדרות סיביר. רוח קרה נשבה מהשיר הזה, סיבירית, מקפואה. רוח של שבילים ארוכים וקרים שבסופה בית ריק ואהובה שהתייאשה ונטשה. הם עמדו הרבה על אם הדרך, החבר'ה מהשירים הרוסיים. הדרכים היו ארוכות ומכוסות בשלג, לעיתים עברו בתוך נהרות אדירים, כשפרשים קוזקים דוהרים על סוסים ויוצאים לקרב ותמיד, כמו בשיר 'מתפתל משעול הפרא', במורד השביל עמדה נערה:

**"זהב צמתה, תכלת עינה
וחיוך על שפתותיה נחמד
ותנפנף ביד..."**

אמא שלי הייתה גבוהה ושחומה, ובנערותה היו לה שתי צמות שחורות ועבותות. שום זכר ודמיון לנערה ההיא, מהשיר עם 'זהב צמתה', אבל ברוחה, הייתה אמא שלי שם, על אם הדרך, יחד עם הנערה זהובת השיער, מנופפת עם מטפחת ביד לאהוב לב, הרוכב על סוס אביר ומשאיר אחריו אבק דרכים.

כל ילדיה של תמרה, חמישה במספר, שעד לפני רגע דאגו להאכיל, לכסות, להזיז הליכון, ולהנעיל נעלי בית על רגליים נפוחות, עצרו ממעשיהם. כל באי החדר, עצרו את נשימתם, כשהמטפלת קלעה צמה ארוכה בשיערה. ייתכן ופעם, ישבה תמרה על גדת נחל, בארץ רחוקה שמדברים בה רוסית, ושיערה היה שחור וסמיך, וכשהזיזה את צמתה העבותה, נעו עלים ברוח, צליל אקורדיון נשמע, שעטות סוסים, ומישהו קרא לה, 'תמרה, בואי הביתה'.

יום לפני מותה של אמי, השמעתני לה את 'בדומייה' שהיה השיר האהוב עליה ביותר וגם עלי. קולו החם של ליאור יוני מילא את החדר במוסד הסייעודי, ומישהי הילכה אי שם

במשעולי החיים וגם נפרדה מהם. הכינו לכם כוס תיי ואם יש לכם קוביית סוכר שימו אותה על הלשון והקשיבו ל'ליושניקה', 'העגורים' ו'בדומייה'. אי שם, בקצה הדרך, אולי נפגשים ההיא שמהלכת במשעולים לבדה, וההוא שליושניקה לא חיכתה לו, והם דוהרים על גבו של סוס מעל נהר הדנייפר, ומלמעלה מנופפת אליהם אימי, במטפחתה.

ליושניקה	מתפתל משעול הפרא	בדומייה
מילים: פטר צ'רנייב	מילים: בוריס לאסקין	מילים: יבגני א. יבטשנקו
לחן: ויקטור טמנוב	לחן: ניקיטה בוגוסלובסקי	לחן: אדוארד קולמנובסקי
תרגום: דן אלמגור	תרגום: מאיר נוי ודב נוי	תרגום: יעקב שבתאי

1 **היה היה**
פינת הארכיון של קיבוץ הזורע

מבשרי הסתיו

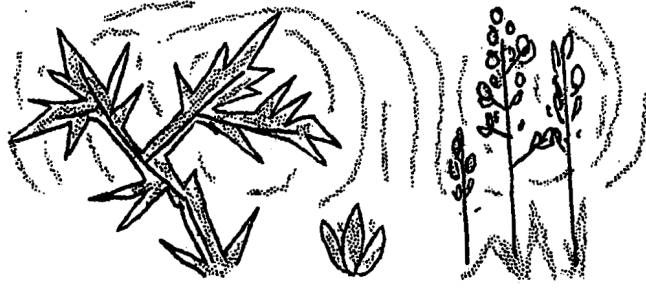
הפעם במדור, מאמר מ"פינת הטבע" של "בשער", שפורסם בגיליון ראש השנה 1969. כתב מנחם רביב. / צוות הארכיון

ב פ י נ ת ה ט ב ע :

" תכלה שנה וקללותיה--תחל שנה וברכותיה "

מדוע נקבע ראש השנה העברי באחד בתשרי דוקא? אין בידינו היום תשובה מלאה לשאלה זו, אך ללא ספק קיים קשר בין קביעה זו לבין הסנויים החלים בעולם הצומח בעונת תשרי. זו גם הסיבה שהתאריך א' בתשרי נקבע לא רק כ"ראש השנה לשנים, לחמימין וליובלות" אלא גם כ"ראש השנה לנטיעות וירקות". כן, בעונה זו,

העונה לפני התחלת הגטמים יש לנסוע לפי מסורת וקביעה "ראש חנה לאיל-נות" - הוג'ט"ו במזבט- כיום נטיעות בימינו בטעות יסודה ואלפי זתילים זאינם מסוגלים להקלט אחרי נטיעות ט"ו בסבט יעידו... וכעת בעוד הקיץ בעצומו והסדות יבטים מופיעים לנו בעונה זו סימנים ראטונים של התחדדות: "מבשרי הגטם"-

צמחים בעלי בצל או פקע המכילים חמרי מזון שנאגרו במטך עונת הצמחה בחורף ובאביב. בכוח וטריט אלה מסוגלים או-חם צמחים לפתח עמוד פרחים ופריחה דו-קא בעונה הנוכחית - ומוטכים בכך עין כל עובר -אורח: הלא מראה בלתי רגיל הוא להפגש כעת בלכתך ביער שלנו שכולו יבס בפריחה לבנה חל וובצלת קטנה הפרחים (המוגנת -אל תגע! דרך אגב: גח לא כדאי, היא כמלה בצנצנת תוך טעות ספורות!) או בעמוד הפרחים הגבוה והנאה חל

החצב המצוי המתנמז עד לגובה של כ 1.80 מ'. החצב הוא תוסב ותיק חל הארץ ונפוץ בכל תוומיה. בצלו מכיל חומר ארסל צורב המגן עליו מפני פגיעה חל הבה-מה הדקה או ווגסה - וזו ללא ספק גם "סוד" עמידתו- למרות שהוא צמח נאה וכולט במיוחד. דרך אגב: בגובה הבלתי רגיל חל החצב מסתמטים הערבים עד היום: צמחי חצב מסמטים אצלם לסימון גפולות סדותיהם; במיוחד נוהגים כך ערביי הנגב. מנ-הג זה חל תיחוט גבולות ע"י צמחי החצב הוא כנראה עתיק-זמין ובתלמוד נזכר החצב כצמח " בו תווח יהושע לישראל את הארץ". לנו מסמט החצב כטמל חסנה המה-חדדת ואתו אנו מציגים ענף נוסא פרי חל **הטרביטן המצוי**. זהו זית המסתרג על סלעים או המטפס על עצים ושיחים אחרים ו"מכסה" אותם בענפיו הירוקים ובעונה זו בפירותיו האדומים - גם הם מסמליו האופייניים והנאים חל עונה זו.

והסנה החולפת? ריטומה ניכר בצדי דרכים ובחורח: צמחים העומדים ביובטט! הנה **החוח העקוד**, אותו קוץ גבוה וחסון אשר פרח בפריחתו הצהובה בראסית הקיץ ניצב כעת עט עוד רבים, רבים כמוהו כ"שלד" יבס -- ממס סמל חל עונה טחלפה, חל השנה טעברה עלינו והיא לא היתה לטובה בלבד .....

If you want something you've never had, you must do something you've never done.

קשור להרגלים ו"לעשות/להשקיע משהו שאף פעם לא עשינו/השקענו".

מהו "אזור הנוחות" שלכם? ומה ומתי תעשו משהו כדי לצאת ממנו?

שתהיה שבת של נוחות "לא תמידית" לכולם!

■ בועז בש מרץ

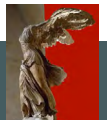
פריצת גבולות

באחד מאימוני הריצה שעשיתי לאחרונה (למעשה, יותר "אבן דרך" מאימון), נתקלתי ב"גבול" או "קיר" רציני. המטרה הייתה לרוץ 66 ק"מ עם 1,400 מ' טיפוס מצטבר (גם 1,400 מ' ירידה) וה"קיר" היה קלוקל קיבה רציני (בואו נאמר שהשארתי בשטח יותר מאשר זיעה...). מצב כזה מאוד בעייתי מכיוון שחוץ מכאבים, הגוף גם מעביר דם וחמצן מהשרירים למע' העיכול, ובכך מעמיס עוד יותר על הגוף (כמו כן, קיימת בעיית התייבשות).

המצב הרגיש כל כך אומלל, שבסוף הסיבוב הראשון (33 ק"מ) חשבתי ברצינות לפרוש, אבל אז נזכרתי במשפט "כדי להשיג משהו שאף פעם לא השגת, עליך לעשות/להשקיע משהו שאף פעם לא עשית/השקעת". החלטתי להמשיך עם 2 נק' החלטה נוספות בדרך (ק"מ 50 וק"מ 59). בסופו של דבר, אחרי כ-10 שעות ריצה ועם החום שהתחיל להתגבר (9 בבוקר), החלטתי לקצר ל-60 ק"מ ו-1,300 מ' טיפוס/ירידה.

במחשבה לאחור, נראה לי שזו הייתה החלטה נכונה. לפעמים עלינו לצאת מ"אזור הנוחות שלנו" (בד"כ

טיפת מיתולוגיה / אהוד דור

החיוך האַטְרוֹסְקִי

העם האטרוסקי ישב בצפון איטליה, פחות או יותר באיזור טוסקנה המוכר לנו. הוא קדם לרפובליקה הרומאית ואף נכבש על ידה.

החל מהמאה ה-8 לפנה"ס, הושפעה התרבות האטרוסקית מתרבות יוון, שהייתה אז בתקופה הַאֲרְכָאִית שלה (פרק הזמן ביוון, מהמאה ה-8 עד סוף המאה ה-6 לפנה"ס, נקרא: "התקופה האַרְכָאִית". יש להבדיל בין "התקופה הארכאית ביוון" לבין המושג: "ארכאי", שמשמעותו - מיושן, שעבר זמנו).

האטרוסקים, שהושפעו מתרבות יוון, נטלו את **החיוך הארכאי** מפסלי היוונים (החיוך הנראה בפסל שבתמונה), שיבצו אותו בפסליהם וכך הוא זכה לכינוי: החיוך האטרוסקי.

החיוך הארכאי (היווני) היה חיוך מאולץ ולא טבעי, שהוליד את הניב: "**חיוך אַרְכָאִי**" שמשמעותו: חיוך מלאכותי ובלתי אמין.

שבת שלום (עם חיוך מכל הלב והנאה מהסרט)

אהוד דור

צעיר נושא עגל לקורבן על כתפיו, התקופה הארכאית, יוון, 570 לפנה"ס

שביליסטים יומן מסע

קטע 15 מחוף אל חוף

לחמורים שמתעקשים לעשות את שביל ישראל בקיץ ה"קריר" של ארץ ישראל, יש לנו עצה טובה: לכו לים! מחוף (רחצה) אל חוף (רחצה)! באמצע אוגוסט 2016, במקום להתבכין על החום כמו רוב קוראי שורות אלו, כוח השביליסטים (עמירם וייס! לורן, יוסי שמע וחברו יוסי בן נון, ערן שפייר, אלון שפייר והח"מ) לובש בגדי ים ויוצא **למען מיכאל**, כדי ללכת משם לאורך החוף עד חדרה. קורא נאמן, שזוכר שקטע 14 הסתיים ב**גייסר א-זרקא**, אמור לשאול כעת: "מה פתאום **מען מיכאל**? הרי שביל ישראל לא עובר שם!" והתשובה מורכבת משני חלקים: א': אוהד כוכבי ושאר הנהלת שביל ישראל כועסים על שביליסטים שמדלגים על קטעים או חלקי קטעים של השביל, אך מפרגנים למי שמוסיף לשביל קטעים שאינם שייכים לשביל. וב': השארת רכב בגייסר א-זרקא היא סיכון די גבוה לכן, שבסוף היום יזדקק הכוח לחילוץ באמצעות רכב חלופי, כאשר ירצה לחזור לביתו ויגלה שהמכונית שנשארה בגייסר פרשה כנפיים' לאי שם... בדיעבד מסתבר שהיה כדאי להאריך את המסלול בשני קילומטרים: קטע החוף ממען מיכאל לגייסר מגוון בצורה מדהימה, בזכות מאות הציפורים שמתזזות על החולות ומוחאות לנו

כנפיים, החל בשחפים וכלה במינים של בעלי כנף שאף שביליסט לא ראה מעולם. חגיגה אמיתית לצפרים! כיוון שמתחיל להתחמם, חלק מהכוח רוצה להיכנס לים כבר בחוף גייסר א-זרקא, אך בסיומו של דיון חירום מתקבלת דעתם של מפונקי הכוח, להמשיך ללכת עד שנגיע אל חוף מסודר, עם מקלחות. הליכה קצרה מביאה אותנו אל אתר הטבילה הראשון - **חוף בית חנניה**. השביליסטים הופכים לשחיינים, או שסתם משתוללים במים, והשמחה רבה עוד יותר כאשר תה הצמחים של יוסי שמע מבעבע על הגזייה. שותים, מתקלחים וממשיכים דרומה. דיונות חול זהובות משמאלנו, ים כחול מימינו - ארץ ישראל יפה. סימונים של שביל ישראל כמעט שאין - אבל מי צריך אותם, כשאין אופציה להתברבר? אחרי שעה הליכה, מצטרפות לשביל ישראל שתי אמות המים העתיקות, שהובילו לפני 2000 שנה מים לעיר קיסריה, ממבצר שוני ומאייל אופק (עמיקם, נחל תנינים). השביליסטים לא מתעניינים באמת באמות העתיקות, אלא **בחוף הקשתות** שלפני קיסריה, מקום נפלא לקפוץ לים בפעם השנייה היום. חגיגה לאוהבי הים כמו הח"מ רוב הקוראים! אחרי המקלחת לוקח אותנו השביל מחוף הקשתות אל **חוף הפירמידות**, לא תאמינו, אבל יש מקום כזה! אחרי הפירמידות מפתיע השביל ועולה ל"**גבעת השיטים**", בה יש, מלבד עצי שיטה, גם הרבה מאוד חצבים פורחים, ותצפית יפהפייה על הים. מומלץ מאד לבוא הנה בעונת החצבים, כלומר ממש בימים אלו! כולו רבע שעה הליכה בשביל מסומן מחוף הקשתות ליד קיסריה, בו תוכלו להחנות את רכבכם, לרחוץ בים ומה לא. מגבעת השיטים כבר קצרה הדרך לשיאו של קטע 15 - **העיר העתיקה קיסריה**. שביל ישראל עוקף את עתיקות קיסריה ממזרח (אולי בגלל התשלום בכניסה?), וכוח השביליסטים מוצא, בזכות **עמירם וייס**, שביל קיצור ממערב, שמכניס אותנו לעתיקות בלי לשלם... בין עשרות הפסיפסים, האובליסקים, המקוואות, הגתות, ההיפודרום ושאר המונומנטים שהשאיר לנו **המלך הורדוס**, הכוח חוגג כחצי שעה בלבד. אין זמן! נפרדים לשלום מהורדוס וממשיכים אל אתר הטבילה האחרון להיום - **חוף שדות ים**. אחרי הרחצה השלישית היום בים, מתכנס הכוח בבית הקפה המקומי, על כוס בירה וגלידה, ומעלה זיכרונות: מטיוול הקיבוץ שהיה כאן לפני עשור. מאליה צצה השאלה: מתי לכל הרוחות יתחדשו טיולי הקיבוץ בהזורע?? אחרי חוף שדות ים מאגף שביל ישראל ממזרח את הארובות של חברת החשמל, ועושה היכרות לשביליסטים עם **פארק נחל חדרה המרשים**, שאיש אינו מכיר. גשר קשתות לבן, מבווע, חוף רחצה ושאר סיבות טובות לקוראים לבוא הנה, שני מטר מגבעת אולגה וחצי שעה מהבית. ממש חביב קטע 15, 12 ק"מ הליכה, לא כולל שלוש השחיות בים.

■ בשם השביליסטים - ניר רענן

מעשרות, מלכים וכבוד האישה

אנו עומדים בעיצומו של נאומו הגדול של משה, בו הוא נפרד מעם ישראל ומדריך אותו לקראת הכניסה הצפויה לארץ. חלק גדול מהנאום מוקדש לברכות וקללות, אימים על העם, אם לא ילכו בדרך הנכונה, דיני קורבנות, כשרות ונושאים הרחוקים מהקורא החילוני הממוצע. יחד עם זאת, בפרשת "ראה" יש כמה אמירות חשובות, שסוציאליסטים ובני אדם רגישים יכולים להזדהות איתן:

"מִקֵּץ שְׁבַע-שָׁנִים, תַּעֲשֶׂה שְׁמֵטָה. וְזֶה, דְּבַר הַשְּׁמֵטָה--שְׁמוֹט כָּל-בְּעַל מִשֶּׁה יָדוּ, אֲשֶׁר יִשֶׂה בְרַעְיוֹ: לֹא-יִגַּשׁ אֶת-רַעְיוֹ וְאֶת-אֲחִיו, כִּי-קָרָא שְׁמֵטָה לָהּ. אֶת-הַנֶּכְרִי, תִּגַּשׁ; וְאֲשֶׁר יִהְיֶה לְךָ אֶת-אֲחִיךָ, תִּשְׁמַט יָדְךָ. אָפֶס, כִּי לֹא יִהְיֶה-בְּךָ אֲבִיוֹ: כִּי-בְרַךְ יְבָרְכֶךָ, ה'; בְּאַרְצְךָ, אֲשֶׁר ה' אֱלֹהֶיךָ נָתַן-לְךָ נַחְלָה לְרִשְׁתָּהּ." (דברים ט"ו, א'-ד')

הינה רעיון למשרד הרווחה: שמיטת חובות אחת לשבע שנים, היא ערובה לצמצום העוני והקטנת פערים. אך

אליה וקוץ בה: מדוע נכתב "את הנכרי תגש"? הרי בכל שבת אנו קוראים "מקרא קודש לזכר יציאת מצרים" וכמה פעמים מזכירים לנו "כי גרים הייתם בארץ מצרים"? אז למה צריך להתייחס כך לגר, באותה הזדמנות שאנו חומלים על אביונינו?

תרבות נתינת התרומות, הנפוצה במקומותינו, מקורה במצוות המעשר:

"מִקְצֵה שְׁלֹשׁ שָׁנִים, תוֹצִיא אֶת-כָּל-מַעֲשֵׂר תְּבוּאָתְךָ, בַּשָּׂנָה, הַהִוא; וְהִנַּחְתָּ, בְּשַׁעְרֶיךָ. וּבֵא הַלְוִי כִּי אֵין-לוֹ חֵלֶק וְנַחְלָה עִמָּךְ, וְהָגֵר וְהַיְתוֹם וְהָאֲלֻמָּנָה אֲשֶׁר בְּשַׁעְרֶיךָ, וְאָכְלוּ, וְשָׂבְעוּ--לְמַעַן יְבָרְכֶךָ ה' אֱלֹהֶיךָ, בְּכָל-מַעֲשֵׂה יָדְךָ אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה." (דברים י"ז, כ"ח-כ"ט)

היהדות - פנים רבות לה. אני אוהב את זו הרגישה לחלש, המכבדת את הזולת ואינה מתעמרת בחסרי יכולת. כך בשמיטה, במעשר וגם בדיני עבד עברי:

"כִּי-יִמְכַר לְךָ אֲחִיךָ הָעֵבֶרִי, אוֹ הָעֵבֶרִי-וְעַבְדְּךָ, שֵׁשׁ שָׁנִים; וּבַשָּׁנָה, הַשְּׁבִיעִת, תִּשְׁלַחְנוּ חֲפְשִׁי, מֵעִמָּךְ. וְכִי-תִשְׁלַחְנוּ חֲפְשִׁי, מֵעִמָּךְ--לֹא תִשְׁלַחְנוּ, רִיקָם. הַעֲנִיק תַּעֲנִיק, לוֹ, מִצֶּאֱנָב, וּמִגָּרָנֶךָ וּמִיִּקְבֶּךָ: אֲשֶׁר בְּרַכְךָ ה' אֱלֹהֶיךָ, תִּתֶּן-לוֹ. וְזָכַרְתָּ, כִּי עֶבֶד הָיִיתָ בְּאַרְצְךָ מִצְרַיִם..." (דברים ט"ו, י"ב-ט"ו)

יפה יותר היה אם היה מדובר בכל עבד, ולא רק בעבד עברי. אז אולי הייתה עולה בנו מחשבה שנייה על עובדים זרים...

מאז ומתמיד דרשו ה'חברה' מלך - להיות כמו כולם. המסורת היהודית אינה שלמה עם מוסד המלוכה, והתנ"ך מציג את מלכי ישראל כולם, החל משאול, דוד ושלמה ועד יהויקים, יהויכין וצדקיהו (מלכי יהודה האחרונים) כבני אנוש בשר ודם, על חולשותיהם ויצריהם. בעיקר מוצגת לנו נחיתותם של המלכים מול הנביאים - ענקי הרוח, המוסר והצדק, שנאבקו בהם בגבורה תוך סיכון חייהם, למען עקרונות הומניסטים וסוציאליסטים, מיצוי זכויות החלש והשונה, ושמירה על כבודו, ההולך ופוחת, של אבינו שבשמיים... ולמרות שארון החוקים היהודיים מטיל עלינו משימות בלתי אפשריות, במקרה הזה החליטו למעלה, שלא יטילו על הציבור גזרה שאין הוא יכול לעמוד בה: "שֹׁם תִּשֶׂים עֲלֶיךָ מֶלֶךְ, אֲשֶׁר יִבְחַר ה' אֱלֹהֶיךָ בּוֹ: מִקִּרְבֵּי אֲחִיךָ, תִּשֶׂים עֲלֶיךָ מֶלֶךְ--לֹא תוּכַל לִתֵּת עֲלֶיךָ אִישׁ נֶכְרִי, אֲשֶׁר לֹא-אֲחִיךָ הוּא." (דברים י"ז, ט"ו)

רוצים מלך? בבקשה, אבל לא אתם (העם) תבחרו בו, אלא הממסד הדתי (אשר יבחר ה'). מצד שני - מקרב אחיך תשים לך מלך. ה' יבחר ואתה תשים... קצת מוזר, לא? מכל מקום - רק מנהיג מקומי. גם אנחנו, עד לפני זמן לא רב, עשינו הכל כדי שמנהיגינו (מזכיר, ר.משק, גזר, מנהלי קהילה ומש"א) יהיו חברי הקיבוץ ולא שכירים, רחמנא לצלן...

"רק, לא ירבה לוֹ סוסים, ולא ישיב את-העם מִצְרַיִמָּה, לְמַעַן הִרְבּוֹת סוּס; וְה', אָמַר לְכֶם, לֹא תִסְפוּן לָשׁוּב בְּדָרְךָ הַזֶּה, עוֹד. וְלֹא יִרְבֶּה-לוֹ נָשִׁים, וְלֹא יִסּוּר לְבָבוֹ; וְכִסָּף וְזָהָב, לֹא יִרְבֶּה-לוֹ מְאֹד." (דברים י"ז, ט"ז-י"ז) לתשומת ליבו של שלמה המלך ואולי כמה מהמתיימרים להנהיג אותנו כיום...

"לִסְסִי בְּרַכְבִּי פָרְעָה, דְּפִיתִיךָ רַעִיתִי": ליתוגרפיה מתוך סדרת "שיר השירים" אשר לשלמה" מאת סלבדור דאלי. אמנם בפרשת שופטים נאמר "לא ירבה לו סוסים... ולא ירבה לו נשים...", אבל שלמה המלך החזיק בארבעת אלפים אורות, שנים עשר אלף פרשים ואלף נשים.

פרשת "כי תצא" עוסקת בכמה דיני נשים. מה הדין כשגבר בועל אישה שאינה אשתו? יש כמובן כמה אפשרויות:

1. אם האישה נשואה - הגבר והאישה מוצאים להורג.
  2. אם האישה מאורסת יש שתי אפשרויות: א. אם האונס קרה בשדה - מניחים שאיש לא שמע את צעקותיה של האישה, ואז רק הגבר מוצא להורג.
  - ב. אם האונס קרה בעיר - אז מניחים שהאישה לא צעקה, כי אחרת היו תושבי העיר מתערבים ומונעים את האונס, ואז הגבר והאישה מוצאים להורג.
  3. אם הנערה בתולה - הנער מפצה את משפחת הנערה, ונושא אותה לאישה לצמיתות (לא יותר גירושין), בעבור אותו אונס.
- כאן מניחה התורה את הבסיס לקדושת המשפחה. החוק היהודי רודף עד חורמה (מוות בסקילה) סטיות, 'סטוצים' ואונס לשמו. מצד אחד הוא מגן על האישה - כמו במקרה

של הבתולה. היא איבדה את בתוליה בניגוד לרצונה (ובימים ההם איבוד הבתולים לא היה משחק ילדים כמו היום), ולכן זכאית להינשא. אבל דווקא לזה שאנס אותה?! ואולי היא לא רוצה? כמה נשים רוצות לשאת את זה שגזל מהן בכוח את בתוליהן?

ומה עם האונס קורה בעיר? והיכן הספק, שמא הנאנסת זעקה לעזרה (כלומר, לא נהנתה) ובכל זאת לא נשמע קולה או לא באו לעזרתה, ובכלל אולי הגבר השתייך לעולם התחתון ואף אחד לא היה מוכן להתעסק איתו? כרגיל, היד קלה מאד על האבן (הסוקלת), והאישה גם נאנסת ומושפלת וגם נענשת בסקילה.

לו אני אישה, והייתי מעיינת בפרשת השבוע, זיעה קרה הייתה מכסה אותי, והייתי מברכת: "שהחינו והגיענו לזמן הזה, שבו נשים משוחררות, עצמאיות, דעתניות ומשכילות יודעות להגן על עצמן וכבודן, וחיות בחברה ששמה לעצמה חוקים יותר מתקדמים מאלה המובאים בפרשה שלפנינו".

■ שבת שלום!

אחרי הכל שיר

סְתוּ בַיִם / עֲדוּלָה

רִיחַ נִיחוּת נִכְנַס אֶל הָאָרֶץ...
חֲבֻצֶלֶת הַחוּף!

שַׁחַף פּוֹרֵשׁ אֶת כְּנָפָיו וְעָף...
עַד אֵין-סוּף, עַד אֵין-סוּף

סֶרְטָן מִתְלַכֵּסֵן, מִתְלַכֵּסֵן עַד חָרוֹ...
הֵיָה וְאֵינֶנּוּ.

הַחֻצֵב פּוֹרֵחַ כִּי עֵכְשׁוֹ תוֹרוֹ
לְקַשֵּׁט אֶת חַיֵּינוּ.

סוף פסוק

**"המרפא לכל דבר הוא מי מלח:
זיעה, דמעות או היס."**

- איזק דינסן

לוח מודעות

שׁוּם אִכּוּלִים,
דְּבַר רֵאשׁוֹן, אֲנֵנּוּ רוֹצִים אֶהְיֶה אִלּוּ אִי
שֶׁמֶצִיץ אֶת יֵלְדֵינוּ וְאִי שִׁיזְרֵנוּ אֵינֶנּוּ קֶשֶׁר.
כִּי עֲזַר דֵּי הַרְבֵּה צָמֵן אֶהְיֶה כִּי אֶקְדָּם.
בְּגָמוֹם הַעֲבֹדָה, אִלּוּ אֵלֵינוּ וְזוֹכֵר, בְּפֶסֶם
הַקֹּדֶשׁ אֲמַרְנוּ שְׂרֹאִים כִּיּוֹן גִּיּוּבֵי וְאֶכְשֵׁי צֶה
כִּי מוֹשֵׁי.

אֵינֶנּוּ כִּיף שְׂצִירֵךְ אֶהְיֶה אֶהְיֶה אִי יִקְבֵּל
בְּצָמֵן אֶת הַצִּמְצִיץ וְאֵת אִי נִבְּחָה. עֲדִיין אֵל
הַעֲשֵׂנוּ אֵינֶנּוּ שְׁהוֹצֵב, אֵלֵינוּ (כִּי אֶכְשֵׁי הַמִּכִּירוֹת
עוֹלוֹת וְאֵם אֵל אֵינֶנּוּ תִקְוֹת אֶרֶץ, הַעֲשֵׂה
נִרְאָה אֶהְיֶה.

כִּינִרְאָה אֵלֵינוּ אֶהְיֶה אֶת הַעֲשֵׂה אֶהְיֶה,
אֵלֵינוּ אֵלֵינוּ אֶהְיֶה אֶהְיֶה אֶהְיֶה...
בְּגָמוֹם הַגְּבֻרָה הַצִּמְצִיץ פְּטוֹם מִשְׁמַח, וְכִינִרְאָה
הַמִּפְגָּשִׁים הַגְּבֻרָה הַמִּשְׁמַחֲוֹתִים אֵלֵינוּ
יִשְׁכַּחוּ אֵהְיֶה אֶהְיֶה אֶהְיֶה.

אֵלֵינוּ הַאֲוִיר כִּי אֵלֵינוּ אֶהְיֶה. אֶהְיֶה
שֶׁהַצִּמְצִיץ אֵלֵינוּ אֶהְיֶה כִּי אֶהְיֶה, הוּא בְּהַלֵּל
הַרְבֵּי כֶּה. הַיִּתְרוֹן בְּשֵׁמִים הוּא שֶׁהֵל יִרוֹן
וְיִפֵּה. אֶהְיֶה כִּינִרְאָה הַיּוֹגִים אֵלֵינוּ אֶהְיֶה
אֵהְיֶה מִקְדָּם אֶת הַדְּשָׁאִים אֵלֵינוּ שִׁיזְרֵנוּ
אֵהְיֶה. הַקוֹ אֶהְיֶה אֵלֵינוּ אֶהְיֶה אֶהְיֶה אֶהְיֶה.

אֶהְיֶה אֵלֵינוּ אֶהְיֶה אֶהְיֶה אֶהְיֶה אֶהְיֶה
אֶהְיֶה אֵלֵינוּ אֶהְיֶה אֶהְיֶה אֶהְיֶה אֶהְיֶה.

מֵהַלֵּל אֵלֵינוּ אֶהְיֶה אֶהְיֶה!
מֵהַלֵּל אֵלֵינוּ אֶהְיֶה אֶהְיֶה!

מזל טוב

לסבתא יפה שוהם ולסבא דני פלד
בהולדת הנכד זוהר
בן לזיו וקרן
שפע ברכות לכל המשפחה
המורחבת

מזל טוב

לסבתא רבתא נעמי שחם
בהולדת הנין הראשון -
נכד ללילך.
שפע ברכות לכל בני המשפחה
המורחבת

מזל טוב

לסבים חיים ואורית
בהולדת הנכדה ירדן,
בת לדגן ורועי
לכל המשפחה זר ברכות

מפגש ג.ש.ר

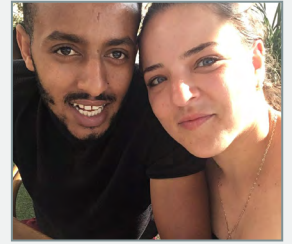
מפגשי שישי של מועדון "ג.ש.ר" ממשיכים לאחר חודשי הקיץ ואני מזמינה אתכם, חברים יקרים, ביום שישי ה-20/09 בשעה 11.00 למועדון לחבר. התנ"ך בראי האומנים - מפגש אחר עם נעמי רוני מתמרת. מטרת המפגש: דפדוף ועיון באוסף ספרי אומנות, העוסקים בנושאי התנ"ך, והסיפור שמאחורי האוסף. במפגש אפשר יהיה לדפדף ולהתרשם מאוצר של 60 ספרי אומנות וספרי ילדים שנאספו במהלך השנים. ההרצאה תעסוק בספרים עצמם ובאמנים השונים, בעיסוק של המרצה בנושא זה וכיצד הספרים הגיעו לידיה, כמו גם ביחס של המשתתפים אל הספרים. המשתתפים יהיו חלק משמעותי במהלך הצגת הספרים והסיפורים מאחוריהם. לאחר המפגש שיחות רעים וארוחה קלה. כולם מוזמנים!

להתראות, צביה.

10 שאלות ותשובות עם שירז כהן

גיל: 28 מצב משפחתי: בתם הבכורה של רינת ומאיר, שחוגגים השבוע 30 שנות נישואין. נכדה בכורה של לילי, שתיבדל לחיים ארוכים ושל אהרון (פטשי) ז"ל. אחות של שלומי (26) ושרון (24). חובקת זוגיות יציבה עם גידי.

מקצוע: בוגרת קורס בהנהלת חשבונות וכיום מנהלת אדמיניסטרטיבית של חברת הקייטרינג של זיו פלד - "זיו מעדניה לאירועים בע"מ".

7 משהו שאת שואפת להגשים בעתיד?

להחליט סוף-סוף מה ללמוד. העבודה בתחום שלמדתי - הנהלת חשבונות, אינה מספקת אותי ואני מחפשת תחום שיותר מתאים לי. אני מתלבטת בין לימודי כלכלה וניהול, לבין לימודי משפטים, כאשר המטרה העיקרית שלי היא ללמוד משהו שיאפשר לי אחר כך להיות במקום משמעותי, בו אוכל לתרום לחברה.

8 ספרי משהו שלא יודעים עלייך.

לא יודעים כמעט כלום על השירות הצבאי שלי, שהיה ביחידת המודיעין 8200 [שירז מעירה לעברי שאם אספר אז היא תצטרך להרוג אותי... (ד.ב.)]. אפשר לציין, שהייתי הבת היחידה מהמחזור שלי שיצאה לקורס מתקדם, שזה כבוד גדול במונחים של 'חנונים' של מודיעין.

מה שמתקשר לשירות בחיל המודיעין הוא הכישרון שלי לשפות. כבר בגיל 15, כשנכנס חייל מהמודיעין לכיתת הערבית של אורה סיגלר, במטרה לעשות נפשות לשירות אצלם, החלטתי שבצבא אני רוצה להיות שם [אימא רינת מוסיפה, שמבחינת שירז לא הייתה שום אופציה אחרת והיא הייתה מכוונת מטרה עד הסוף]. לאחר השירות הצבאי והשימוש בערבית, עבדתי במכירות בעגלות בארצות שונות, ונוכחתי שאני מצליחה לרכוש את השפה המקומית ללא קושי. זה נכון לגבי ספרדית, גרמנית, צרפתית של מונטריאול, איטלקית ואפילו... בולגרית, ששימשה אותי בשיחות עם סבתא, כאשר הצלילות שלה זו ההשראה שלי להמשיך. זכיתי בכך שאני יכולה כיום להסתדר עם שפה זרה במקומות רבים בעולם.

9 תכונה אחת בך שהיית שמחה להיפרד ממנה.

סבתא לילי אומרת "פיזיות", ומפרטת שאני היפראקטיבית ואימפולסיבית. נראה לי שיש מן הצדק באבחון של סבתא. אני עושה פשוט מה שבראש שלי, לטוב ולרע. זה גם סוג של הסבר לכך, למה אין לי "גילטי פלזר".

10 משהו שמרגיז אותך ומשהו שאת אוהבת בהזרוע?

מאכזב: מאכזב אותי ומתסכל שהזמנים בקיבוץ השתנו, אבל נראה שלא עדכנו ולא התאימו את המדיניות כלפי הצעירים לאותם שינויים. מפריע לי שיש אנשים מבחוץ ששוכרים כאן דירות, בשעה שבני קיבוץ שמגיעים לגיל 30 נפלטים החוצה ומוצאים את עצמם שוכרים דירה ביקנעם או במקום אחר בסביבה. זה מביא למצב בו ישנם בני קיבוץ ששוקלים אפשרות להצטרף בעתיד כחברים, אך זה לא מתאים להם עדיין בגיל 30, והם נאלצים לעזוב. כולנו מפסידים מכך.

אוהבת: את הטבע המשגע שיש לנו פה - מלא מקומות תצפית מסביב לקיבוץ, בכל מקום יש צמחייה ואני מרגישה ברחבי הקיבוץ תחושת שייכות ואווירה ביתית.

תודה לשירז כהן על גילוי הלב והנכונות לחשוף מעט מעצמה לכולנו. להתראות בעיתון הבא עם "גיבור" או "גיבורה" נוספים שמוכנים לחשוף בפנינו מעט מרחשי, הרהורי וסודות ליבם. ובינתיים, תחשבו מה אתם הייתם עונים. ראיון: דני נהב

1 זיכרון מעניין מהילדות?

אני בת 6, בכיתה א', מוצאת את עצמי בשעת אחר הצהריים, נעולה לבדי בתוך ה"דואן הרך" (ככה קראו לזה אז). מסתבר שנרדמתי ומשום מה לא העירו אותי. אני זוכרת שנורא נבהלתי וכמובן גם בכיתי, כי אף אחד לא היה ולא יכולתי לצאת. בסוף יצאתי דרך החלון. לא אשכח את הרגעים האלו, שאפילו ההורים שלי לא זוכרים. מי שכן זוכרת, זו סבתא לילי.

2 מה הדבר האחרון שחיפשת ב"גוגל"?

סופלה 'נוטלה' - קינוח מאוד טעים ופשוט לביצוע. היו לי בבית כל המצרכים - ממרח שוקולד 'נוטלה', ביצים וקמח ונכנסתי לאינטרנט, כדי לדעת את הכמויות המדויקות הנדרשות. יצא מעולה!

3 מהו התחביב הכי משמעותי שלך כיום?

בישול ואפייה [ראו הוכחה בתשובה 2]. אני מאוד אוהבת לבשל ולאפות ב'קרוואן' הדל ושורץ המכרסמים, ואין הכוונה רק למכרסמים על שתיים... לפעמים נראה שה'קרוואן' רשום בטאבו על החולדות והעכברים ואנחנו בגדר שוהים זמניים... אני מבשלת ואופה כמעט כל יום ולכן אנחנו אוכלים רק בבית. לפעמים אני גם מבשלת אצל ההורים, כאשר אבא, המבשל המקצועי והקבוע ונותן ההשראה בנידון, לוקח "יום חופש". אולי בעתיד אהפוך את זה מתחביב לעיסוק יותר מקצועי.

4 מהו החטא הקטן שלך (ה"גילטי-פלזר")?

אני מודה - אין לי שום דבר שמרגישה בו "גילטי". נכון לעכשיו אני חשה שאני עושה הכל, עדיין, ללא רגשי אשם. אולי זה מפאת גילי הצעיר ובעתיד אצבור גם "חטאים" קטנים של הנאות. כיום, כל דבר שאני נהנית ממנו - אני עושה, בלי להתנצל כלפי עצמי.

5 אם היו נותנים לך שעה - היכן בעולם היית רוצה להיות?

ב"פרנצ'מן קוב" (Frenchmen's Cove) - מקום מדהים בו הנהר נשפך לתוך הים, בג'מייקה שבאיים הקריביים (ראו תמונה מצורפת ואז גם אתם תרצו...). זה בעיניי המקום הכי יפה בעולם.

הייתי שם עם אחותי שרון ואני מתה לחזור לשם - לרבוץ בשמש על החול החם, לשתות מי קוקוס ירוק ולאכול אננס טרי. שנאמר: פסגות האושר מפצות על קוצר יריעתו!

6 מהו הפספוס שלך?

מאוד חסרה לי החוויה של לגדול בקיבוץ עם משפחה ענפה, כשאני מוקפת בני ובנות דודים. מותם של שני האחים של אימי - נמרוד ודודי, הותיר אותנו בקיבוץ משפחה מאוד מצומצמת, אך מלוכדת. מצד אבא, יש לי אמנם משפחה ענפה מאוד, ברוך השם, אבל זה לא כאן בהזרוע.

להבדיל, פספוס מסוג אחר לגמרי, הוא שלא המשכתי לעבוד בדיר העיזים ("עז עברית") שכה נהנית לעבוד בו, וזאת מן הטעם הפשוט שהדיר נסגר. נותרתי עם הגעגועים.